

S, U-Osmolalitet

Enhet: Klinisk kemi och transfusionsmedicin

Giltigt från: 2005-06-13

Revision: 2015-04-23

Utarbetad av: Johanna Granberg

Fastställd av: Kim Ekblom

Medicinsk bakgrund

Med osmolalitet avses antalet lösta partiklar per kilogram lösningsmedel.

Indikation

S-Osmolalitet: Utredning av hyperosmolära tillstånd. Beräkning av osmolärt gap, bland annat vid intoxikationer. Utredning av diabetes insipidus, pseudohyponatremi.

U-Osmolalitet: Bedömning av njurarnas koncentrationsförmåga.

Remiss

Cambio COSMIC / REMISS KEMI, tom rad.

Provtagningsanvisningar

Venprov: Serumrör med gel

Urin stickprov: 10 mL urin i proppat plaströr med konisk botten. 8-10 timmars vätskekarens.

Urin minirintest test: 10 mL urin i proppat plaströr med konisk botten. Se anvisningar i Ferring's läkemedelsbroschyr om minirintest.

Förvaring: Proppat i kyl. Får ej frysas. Stabilt 2 dagar i rumstemperatur, 6 dagar i kylskåp.

Analysprincip

Fryspunktsnedsättning.

Referensintervall

S-Osmolalitet:	280 - 300 mosmol/kg	
U-Osmolalitet:	>750 mosmol/kg efter 8-10 timmars vätskekarens. Förutsätter normalt U-Protein och U-Glukos.	
Desmopressintest, U-Osmolalitet:	Enligt Ferring Läkemedelsbroschyr:	
	Ålder	mosmol/kg
	1 år	>600
	2 år	>700
	>3 år	>800
	20 år	>850
	40 år	>800
60 år	>700	

Svarsrutiner

Analysen utförs i regel rutinmässigt alla vardagar.

Analysen ingår i akutsortimentet.

Bedömning

S-Osmolalitet: Används framförallt för att utreda låga S-Na-nivåer. Stor skillnad mellan uppmätt S-Osmolalitet och beräknad S-Osmolalitet tyder på förekomst av betydande mängder dialyserbara substanser (intoxikationer samt lever/njurinsufficiens).

U-Osmolalitet: Utförd som desmopressintest ger analysen om den utförs under standardiserade former ett mått på njurarnas återstående koncentrationsförmåga.

Ackrediterad

Nej